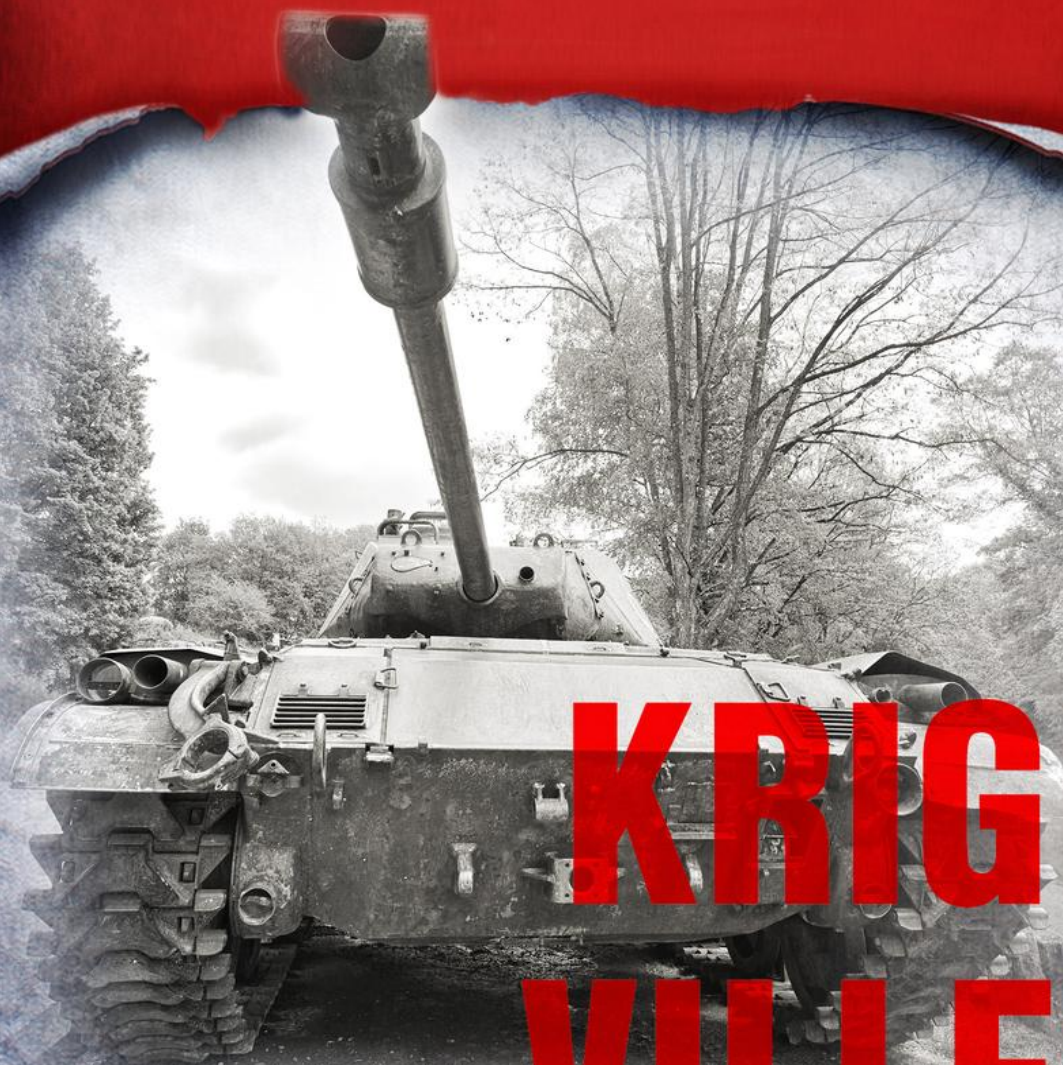

ALL VERDENS

Historie

 SAGA
EGMONT

**KRIGENS
VILLESTE
VÅPEN**

ALL VERDENS

Historie

 SAGA
EGMONT

**KRIGENS
VILLESTE
VÅPEN**

All Verdens Historie

Krigens vildeste våpen

SAGA Egmont

Krigens villeste våpen

Cover image: Florian Lica Photography / Alamy Stock Photo
Copyright © 2019, 2020 All verdens historie and SAGA Egmont

All rights reserved
ISBN: 9788726401851

1. e-book edition, 2020
Format: EPUB 2.0

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

SAGA Egmont www.saga-books.com - a part of Egmont,
www.egmont.com

Smidig fly sikret avgjørende seier

Da krigsutbruddet kom, hadde Hitler verdens sterkeste flyvåpen. Sommeren 1940 skulle Luftwaffes bombefly knekke Storbritannia, slik at landet ble tvunget til å slutte fred med Hitler, eller bli så svekket at veien til en tysk invasjon lå åpen.

Men britene hadde en trumf i ermet: et helt nytt jagerfly. Den lille Spitfiren var svært manøvreringsdyktig, og de fryktløse britiske flygerne greide å stikke kjepper i Luftwaffes propeller selv om tyskernes Messerschmitt-jager på papiret var sterkere.

I kampen mot britene satset tyskerne i stedet på V-1- og V-2-bomber. Også andre grusomme våpen lå på tegnebrettet, men bare få av dem rakk å bli ferdige.

12. bind av EN VERDEN I KRIG følger våpenkappløpet fram til atombomben.

God leselyst!

1. Lumsk mine forvirret britene

I 1939 begynte britiske skip på mystisk vis å synke i farvann som var ryddet for miner. Churchill beordret fullt fokus på å avsløre tyskernes metoder. Og en mørk novemberkveld hadde britene hellet med seg.

Blekket på krigserklæringen tilden tyske regjeringen hadde knapt tørket før den tyske marinen begynte å legge ut miner. De første månedene ble innsatsen konsentrert om å beskytte hjemlandet og sperre farvannene utenfor havnene på den engelske østkysten ved hjelp av miner lagt ut av overflateskip og ubåter. Og som noe helt nytt ble et lite antall magnetiske miner droppet fra fly.

Tyskerne la i september, oktober og november 1939 ut 500 av disse nyutviklede minene. Og det gikk ikke mange dagene før minene krevde sine første offer. Den britiske damperen Magdepur ble sprengt av en mine og sank ved den engelske kysten 10. september – bare sju dager etter krigsutbruddet. Seks dager senere gikk City of Paris på en tysk mine, men kom seg likevel i havn.

Ettersom ukene gikk tiltok sprengningene, og de nye minene førte etter hvert til langt flere tap enn torpedoer fra ubåter. I britiske marinekretser lurte alle på hvorfor sprengningene skjedde i farvann som var sveipet – det vil si ryddet for miner – og pannerynkene ble dypere og dypere hos både politikere og marineledelsen. Da etterretningstjenesten fikk rapporter fra tyske sjøfolk som var tatt til fange om at Tyskland la ut magnetiske miner, la

britene to og to sammen. Hitler hadde gjentatte ganger skrytt høylydt av et nytt hemmelig våpen, og admiralitetet konkluderte med at våpenet var en ny type mine.

Utfordringen var nå å finne ut av hvordan minene fungerte og - fremfor alt - hvordan de kunne uskadeliggjøres.

TYSKERNE UTVIKLET FØLSOMT SYSTEM

Magnetiske miner var ikke noe nytt for den engelske marinen. Under 1. verdenskrig hadde engelskmennene selv funnet opp og lagt ut 500 magnetiske miner utenfor kysten av Belgia. Det elektromagnetiske utløsesystemet fungerte imidlertid ikke spesielt godt, så da krigen sluttet i 1918, forkastet engelskmennene prosjektet.

Først midt på 1930-tallet da situasjonen tilspisset seg, og Nazi-Tyskland oppførte seg mer og mer aggressivt, gjenopptok britene utviklingen. Ved krigsutbruddet i september 1939 var teknikerne i marinens sentrale mineenhet, HMS Vernon i Portsmouth, godt i gang med utviklingen av en britisk modell. Faktisk foreslo marineminister Winston Churchill allerede i oktober 1938 i et brev til forsvarsminister Thomas Inskip, at britene skulle legge ut magnetminer i Kielerkanalen i tilfelle det ble krig mot Tyskland. Men tyskerne var først ute. På slutten av 1920-tallet hadde en liten gruppe tyske utviklere konstruert en pålitelig magnetisk tennsats, og fra 1935 var de kommet så langt at en ordentlig produksjon kunne iverksettes. Ved krigsutbruddet hadde tyskerne nesten 1500 magnetminer klare.

OFFISERER BLE VEKKET

Det var en av disse som gav britene et uventet gjennombrudd. På kvelden 22. november observerte en patrulje et tysk fly droppe noe i vannet ved Themsens munning. Først trodde kystvaktene at det var en mann i fallskjerm og de vasset ut for å undersøke saken. Men tidevannet tvang soldatene i land og i stedet rapporterte de hendelsen tilbake til London. Winston Churchill og marinesjef Dudley Pound hadde rett før dette besluttet å holde to eksperter fra HMS Vernon i beredskap. Kapteinløytnantene John G.D. Ouvry og R.C. Lewis ble derfor vekket på hotellet i London der de var innkvartert, og fikk ordre om å berge gjenstanden for enhver pris. Kl. 01.30 var offiserene på vei. Natten var mørk og det regnet, men ved hjelp av en signallampe klarte de å finne gjenstanden - en sylinderformet beholder av aluminium, cirka to meter lang og vel 60 centimeter i diameter. På spissen hadde den rørformede horn som strittet til alle kanter, og bakerst var det plass til en fallskjerm. Kort tid etter identifiserte Ouvry og Lewis sylindren som en magnetisk mine - ved et lykketreff hadde engelskmennene fått fatt i et intakt eksemplar av tyskernes hemmelige våpen.

DESARMERING VAR LIVSFARLIG

Ved middagstid neste dag kom avmagnetisert verktøy fra mineseksjonen i Portsmouth og i tillegg hadde de i nattens løp spesialprodusert verktøy for oppgaven. Ouvry og en hjelper tømte lommene for metallgjenstander og begav seg ut til minen. Og mens resten av bergingsteamet holdt seg på trygg avstand, begynte de to mennene å desarmere minen. Etter hvert som arbeidet gikk framover rapporterte Ouvry til Lewis, som oppholdt seg et stykke unna. Ouvrys beskrivelser kunne bli nyttige hvis bomben gikk av og han

omkom under desarmeringen. Det skjedde heldigvis ikke. Etter noen nervepirrende minutter kunne Ouvry forsiktig løsne og montere av detonatoren, og dermed var den 500 kilo tunge minen uskadeliggjort.

Minen ble fraktet til Portsmouth for undersøkelser, og Churchill beordret at alt skulle gjøres for å avsløre dens hemmeligheter. Undersøkelsene avslørte en såkalt magnetisk avstandsmine som ikke trengte fysisk kontakt for å gå av. Det spesielle med tyskernes modell i forhold til den minen britene selv hadde utviklet, var at den var innrettet etter et nytt og langt mer pålitelig prinsipp. Britenes utgave var basert på en magnetpol – et system som hadde en tendens til å feile. I den tyske minen fikk det forbigående skipet en fintfølede magnetisk ladet nål til å vippe ned, slutte en elektrisk krets og utløse sprengladningen.

TRYKKBØLGER TRAFF UNDER VANNFLATEN

Samtidig var den magnetiske minen overraskende lett. Hittil hadde magnetiske miner bare kunnet legges ut med skip fordi jernskallet gjorde dem for tunge til flytransport. Men den tyske minen hadde et lettvektsskall av aluminium og kunne droppes fra nesten hvor som helst.

De britiske teknikerne oppdaget også at når minen var lagt ut, sikret forskjellige anordninger at den lå korrekt og at vandybden var som ønsket. Når alle systemene meldte at det var klart, armerte minen seg selv og var klar til sprengning. I motsatt fall – hvis minen for eksempel lå i for grunt vann – var den innstilt til å sprengte seg selv umiddelbart slik at den ikke skulle falle i fiendens hender. Til alt hell for britene hadde sikkerhetsanordningen sviktet i den minen som ble funnet og fisket opp av Themsen.